

Κυριακή 30η Μαρτίου 2025

Κυριακή Δ' Νηστειῶν (Ἰωάννου τῆς Κλίμακος)

(Μάρκ. 9, 17 – 31).

«εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι» (Μάρκ. 9, 23)

Μιά μάχη παρακολουθήσαμε σήμερα στό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα τῆς ἡμέρας. Μία σφοδρή σύγκρουση ἀνάμεσα στόν παντοδύναμο Ἰησοῦ καί στόν μισάνθρωπο διάβολο. Ὁ Χριστός ἀνταποκρίνεται στήν ἰκεσία καί στήν τρεμάμενη πίστη ἑνός πατέρα καί ἐλευθερώνει τόν γιό του ἀπό τή δαιμονοπληξία πού ὑπέφερε. Βλέπει στό πρόσωπο τοῦ πατέρα ἕναν ἄνθρωπο πού ἔχει ἀγαθή διάθεση νά δυναμώσει τήν πίστη του, πού ἔχει τήν καλή προαίρεση νά

ἐμπιστευθεῖ τόν Θεό, παρότι δυσκολεύεται ἀπό τόν πειρασμό καί τίς ἐνέργειες τοῦ διαβόλου.

Στό αἶτημα τοῦ πατέρα γιά θεραπεία τοῦ παιδιοῦ ὁ Χριστός τοῦ ἀπαντάει: «εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατά τῷ πιστεύοντι». Αὐτή ἡ ἀπάντηση ἔρχεται στά αὐτιά ὄλων μας. Ὅλοι ζητᾶμε ἀπό τόν Θεό χατίρια καί ἐκδουλεύσεις. Τόν παρακαλοῦμε νά τακτοποιήσει διάφορες ὑποθέσεις μας. Σέ ὅλους ὁ Κύριος δίνει τήν ἴδια ἀπάντηση: «εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατά τῷ πιστεύοντι». Ὅλα εἶναι δυνατόν νά πραγματοποιηθοῦν, ἀρκεῖ νά αὐξάνουμε τήν πίστη μας. Γιά νά τό καταφέρουμε αὐτό, θά πρέπει νά συνειδητοποιήσουμε κάποιες ἀλήθειες.

Πρῶτον, εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ πίστη πολλές φορές συγκρούεται μέ τή λογική. Ἡ σύγκρουση πίστεως καί λογικῆς εἶναι ἀναμενόμενη. Ἡ πίστη εἶναι ἡ ἐμπειρία τῆς ἐμπιστοσύνης στόν Θεό. Ἡ

λογική είναι ή συνάρτηση όλων τῶν δεδομένων
 αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Ἡ πίστη ἀγγίζει τόν
 Ἄκτιστο. Ἡ λογική ἐπεξεργάζεται τό κτιστό. Ἡ
 πίστη βιώνεται σάν ἐσωτερικό γεγονός. Εἶναι
 βίωμα τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ λογική βιώ-
 νεται ἐξωτερικά καί ἀπτά. Εἶναι βίωμα πού τό
 ἀντιλαμβάνεται ὁ ἄνθρωπος σωματικά, μέ τίς
 αἰσθήσεις καί τόν ἐγκέφαλό του. Τά γεγονότα
 τῆς πίστεως δέν μπορεῖ νά τά ἐρευνήσῃ τό μυα-
 λό, διότι δέν στηρίζονται σέ κτιστά δεδομένα.
 Ἡ πίστη δέν καταργεῖ τό μυαλό καί τή λογική.
 Ἡ πίστη ἀπλῶς τά ὑπερβαίνει. Περνάει μέσα
 ἀπό τή σκέψη, ἀλλά ἀπλώνεται πιό πέρα.
 Χρησιμοποιεῖ τή λογική, ἀλλά δέν ἐγκλωβίζεται
 σ' αὐτή. Λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τά δεδομένα τῆς
 κτιστῆς πραγματικότητας, ἀλλά πετάει πάνω
 ἀπό αὐτά, καθώς ἀγγίζει τήν ἄκτιστη ἀλήθεια.
 Ἡ λογική παρέχει γνώσεις καί βιώματα γήινα
 καί κοσμικά. Ἡ πίστη δέν καταργεῖ αὐτά τά
 βιώματα. Στηρίζεται πάνω σ' αὐτά, γιά νά χα-

ρίσει στὸν ἄνθρωπο βιώματα πνευματικά καὶ ὑπερβατικά. Ὅπως τὸ ἀεροπλάνο χρειάζεται τὸν διάδρομο τοῦ ἀεροδρομίου γιὰ νὰ ἀπογειωθεῖ, ἔτσι καὶ ἡ πίστη χρειάζεται τὸν διάδρομο τῆς λογικῆς, γιὰ νὰ πετάξει σὲ ἄλλες σφαῖρες σκέψης καὶ ἐμπειρίας. Ἡ σύγκρουση πίστεως καὶ λογικῆς συμβαίνει μόνον ὅταν ἡ λογική προσπαθεῖ νὰ ἐγκλωβίσει τὴν πίστη. Μόνον ὅταν ἡ λογική προσπαθεῖ νὰ ἡγηθεῖ στὴν ἀνθρώπινη σκέψη, συγκρούεται μὲ τὴν πίστη, διότι ἡ πίστη δέν μπορεῖ νὰ στριμωχθεῖ στοὺς νευρῶνες τοῦ ἐγκεφάλου. Ἀνοίγεται σὲ μία περιοχὴ ὅπου δέν ὑπάρχουν δεδομένα καὶ λογικά συμπεράσματα, σὲ μία περιοχὴ πού τὸ ἀδύνατον γίνεται ἐφικτό, τὸ αἰώνιο γίνεται ὄρατό, τὸ ἄπιαστο γίνεται περιγραπτό. Ὅταν ἡ λογική κατανοήσῃ τὰ ὅριά της καὶ ἐπιτρέψῃ στὴν πίστη νὰ τὴ συμπληρώσῃ, τότε καταπαύει ἡ σύγκρουση πίστεως καὶ λογικῆς. Τότε ἔρχεται ἡ πνευματικὴ καρποφορία. Ἐρχεται ἡ ἀληθινὴ

προκοπή τοῦ ἀνθρώπου καί τό ἀδιάψευστο βίωμα τῆς κοινωνίας μέ τόν Θεό.

Σήμερα ὁ Κύριος λέει στόν πονεμένο πατέρα τοῦ δαιμονισμένου παιδιοῦ: «εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατά τῷ πιστεύοντι». Ἡ Ἐκκλησία μᾶς βάζει νά τό ἀκούσουμε αὐτό διότι, δεύτερον, ἡ πίστη εἶναι ἀγώνας ἀσκήσης. Καθώς βρισκόμαστε μέσα στό στάδιο τῶν πνευματικῶν παλαισμάτων, διατρέχουμε τή διαδρομή τῶν Νηστειῶν μέ φρόνημα ἀσκητικό. Σήμερα προβάλλεται ὡς παράδειγμα μίμησης ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης, ὁ συγγραφέας τῆς «Κλίμακος». Εἶναι αὐτός ὁ ἄνθρωπος πού βίωσε τήν πίστη σάν ἀθλημα ἀρετῆς. Βίωσε τή σχέση του μέ τόν Χριστό μέσ' ἀπό τόν ἀγώνα ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας. Προσέγγισε τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μέσ' ἀπό τήν προσπάθεια νά αὐξήσει τήν πνευματική καρποφορία. Μέ τό παράδειγμα καί τό ἔργο του ὁ σήμερα τιμώμενος Ἅγιος μᾶς ὑπογραμμίζει τή μεγάλη ἀλήθεια ὅτι ἡ πί-

στη εἶναι τρόπος ζωῆς. Ξεκινάει ὡς θεωρητική ἀλήθεια, ἀλλά δέν παραμένει στό φιλοσοφικό ἐπίπεδο. Ἐπισφραγίζει τή θεωρία μέ τήν πράξη. Ἡ πίστη γίνεται καθημερινότητα. Μέσα στή Μεγάλη Τεσσαρακοστή πεινάμε, κουραζόμαστε, στερούμαστε, προσευχόμαστε, μελετᾶμε, ἀγρυπνοῦμε, γιά νά δείξουμε τήν ἀγάπη μας στόν Ἰησοῦ. Δέν ἀρκούμαστε στά λόγια τῆς ἀγάπης. Περικόπτουμε ὅ,τι μᾶς ἀρέσει, γιά νά προσφέρουμε τήν ὁποιαδήποτε ἐκούσια στέρηση ὡς ταπεινό δῶρο στόν Χριστό. Ἐκεῖνος μᾶς δίνει τόν ἑαυτό Του, τό Σῶμα καί τό Αἷμα Του. Νά οικειωθοῦμε μαζί Του, νά ἐνωθοῦμε, νά χαροῦμε τήν υἰοθεσία μας ἀπό τόν Οὐράνιο Πατέρα. Ἐμεῖς τί μπορούμε νά ἀντιπροσφέρουμε; Τίποτε ἀπό τά δικά μας δέν τό ἔχει ἀνάγκη ὁ Κύριος. Ἔτσι Τοῦ χαρίζουμε τίς ἀμαρτίες μας, γιά νά τίς σβήσει. Τοῦ χαρίζουμε καί τήν ἀσκητική προσπάθεια τῆς στέρησης κάποιων ἐξαρτήσεων, γιά νά τό ἐκτιμήσει.

Ποτέ ο Χριστός δεν ξεχνάει αυτά που στερηθήκαμε για την αγάπη Του. Τά καταγράφει και μᾶς τά ανταποδίδει πολλαπλάσια και μέ πολλούς τρόπους. Ἡ πίστη μέσ' ἀπό τήν ἄσκηση γίνεται αγάπη. Ἀγάπη φανερή, πού βιώνεται και ἐφαρμόζεται μέ τή ζωή και τόν ἀγώνα ἐναντίον τοῦ κακοῦ καθώς και μέ τήν προσπάθεια για αὔξηση τοῦ καλοῦ.

Σήμερα ο Κύριος μᾶς λέγει: «εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατά τῷ πιστεύοντι», για να μᾶς διδάξει, τρίτον, ὅτι ἡ πίστη εἶναι μία κλίμακα ἀρετῆς. Αὐτό εἶναι και τό περιεχόμενο τοῦ συγγράμματος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου. Τό ἔργο του ὀνομάζεται «Κλίμαξ», διότι ἡ πίστη εἶναι μία ἀνάβαση στήν πνευματική σκάλα τῆς ἀρετῆς. Κάθε σκαλοπάτι εἶναι μία ἀρετή, τήν ὁποία ὁ πιστός ἀγωνίζεται να τήν κατακτήσει και να τήν κάνει πράξη στήν καθημερινότητά του. Ἡ πίστη εἶναι μία ἀνάβαση ἀπό τά κατώτερα στά ἀνώτερα, ἀπό

τό σκοτάδι τοῦ κακοῦ στό φῶς τῆς θείας δόξας. Ἡ πίστη εἶναι μία πρόοδος ἀπό ἐπίπεδο σέ ἐπίπεδο, πού δέν ἔχει τέλος. Ὅλα εἶναι δυνατά γιά ὅποιον πιστεύει. Γιά τόν κόσμο ἡ ἁμαρτία εἶναι παντοδύναμη, τό κακό εἶναι νοοτροπία καί πλέον εἶναι καί δικαίωμα. Ὁ ἄνθρωπος ἔξω ἀπό τόν Θεό ἁμαρτάνει ἀσύστολα, πέφτει χωρίς ἐπιστροφή. Καυχιέται γιά τά λάθη του. Προσπαθεῖ νά τά ἐπιβάλλει σάν ἀπαραίτητο στοιχεῖο τῆς ζωῆς. Στήν πραγματικότητα, ὅμως, ὅσο βυθίζεται στό κακό, τόσο πικραίνεται ἀπό τή γεύση τῆς φθορᾶς. Ἡ ἁμαρτία εἶναι τό μεγάλο τραῦμα τοῦ ἀνθρώπου. Σιγά σιγά ὁδηγεῖ πρῶτα στόν πνευματικό καί ὕστερα στόν σωματικό θάνατο. Τό ἀντίδοτο σ' ὅλη αὐτή τήν καθοδική πορεία πρός τή δυστυχία εἶναι ἡ κλίμακα τῆς ἀρετῆς. Αὐτό πού εἶναι δεδομένο καί ἐπιβεβλημένο γιά τόν σύγχρονο ἄνθρωπο ὁ πιστός μπορεῖ νά τό ξεπεράσει, προσθέτοντας τή μία ἀρετή πάνω ἀπό τήν ἄλλη. Ἡ σκάλα τῆς

ἀρετῆς ὀδηγεῖ σκαλοπάτι σκαλοπάτι στὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ πνευματικοῦ πατέρα ὁ πιστὸς δυναμώνει καὶ προοδεύει. Ὅλα γίνονται κατορθωτά, διότι ὁ πιστὸς ἐμπιστεύεται τὸν Χριστό. Δέν ἀποδίδει τὴν πρόοδό του σὶς δικές του δυνάμεις ἀλλὰ στὴ χάρη, μὲ τὴν ὁποία τὸν πλουτίζει ὁ Κύριος.

Σ' αὐτὴ τὴν ἐποχὴ, πού τὰ πάντα γκρεμίζονται, ὁ πιστὸς ἀπογειώνεται. Καθὼς οἱ πολλοὶ βυθίζονται σὸ πηγάδι τοῦ θανάτου, ὁ πιστὸς πετάει στὸν αἰθέρα τῆς Ἀνάστασης. Ἐνῶ ἡ ἐλπίδα γίνεται ἄπιαστο ὄνειρο γιὰ τὸν κόσμο, γιὰ τὸν πιστό γίνεται καθημερινή πραγματικότητα. Ἐκεῖ πού οἱ ἄλλοι μπλοκάρουν καὶ ἀγχώνονται, ὁ πιστὸς ἐλευθερώνεται καὶ χαίρεται. Συνδυάζει τὴν πίστη μὲ τὴ λογική, δίνει τὸν ἀγώνα ἐναντίον τοῦ κακοῦ, ἀνεβαίνει σταθερὰ τὴ σκάλα τῆς ἀρετῆς, γιὰ νὰ ἀξιωθεῖ ν' ἀκούσει ἀπὸ τὸν Χριστό: «εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι». Ἀμήν.